

Plan van aanpak

Evaluatie Convenant Flanders Technology International vzw 2014-2018

14 december 2017

Afdeling Strategie en Coördinatie
Afdeling Onderzoek

Inhoud

INLEIDING	3
1 AANLEIDING VOOR DE EVALUATIE	5
2 BELEIDSCONTEXT	6
2.1 ONTSTAAN	6
2.1.1 <i>Van technologiebeurs tot doe-centrum (1982-2000)</i>	6
2.1.2 <i>Structurele partner in wetenschapscommunicatiebeleid</i>	6
2.2 EVOLUTIE	7
2.2.1 <i>Beleidsplan wetenschapscommunicatie</i>	7
2.2.2 <i>STEM-actieplan</i>	8
3 DOELSTELLINGEN VAN DE EVALUATIE EN BEOOGDE RESULTATEN	9
3.1 DOELSTELLINGEN	9
3.2 BEOOGDE RESULTATEN	9
4 KRIJTLIJNEN EN DRAAGWIJDTE VAN DE EVALUATIE	11
5 EVALUATIELUIKEN	12
5.1 EVALUATIE VAN DE WERKING EN HET FUNCTIONEREN VAN F.T.I	12
5.2 EVALUATIE VAN DE PRESTATIES, RESULTATEN EN IMPACT VAN F.T.I	12
5.3 EVALUATIE VAN F.T.I BINNEN EEN EVOLUERENDE BELEIDSCONTEXT	13
5.4 ZELFEVALUATIE DOOR F.T.I	13
5.5 ANALYSE EN BEOORDELING VAN HET ONTWERP VAN BELEIDSPAN 2019-2023	14
5.6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	14
5.7 SYSTEMISCHE EVALUATIE	14
6 EVALUATIEONDERDELEN EN -METHODOLOGIE	17
6.1 ONDERDELEN VAN DE EVALUATIE	17
6.2 EVALUATIEMETHODOLOGIE	17
6.3 PROCEDURE	17
6.3.1 <i>Algemeen</i>	17
6.3.2 <i>Timing</i>	18
6.3.3 <i>Op te leveren informatie</i>	18
7 COMMUNICATIEAANPAK OVER DE UITVOERING VAN DE EVALUATIE	19
8 UITVOERING EN PROCEDUREEL VERLOOP VAN DE EVALUATIE	20
8.1 OVERHEIDSOPDRACHT	20
8.2 BESCHIKBARE DOCUMENTEN	20
9 COMMUNICATIEAANPAK OVER DE RESULTATEN VAN DE EVALUATIE	21
10 AFSPRAKEN NA HET OVERLEG OP 6 NOVEMBER 2017 MET F.T.I	22
BIJLAGE 1 RICHTLIJNEN VOOR DE ZELFEVALUATIE	23
1 INLEIDING	23
2 EX-POSTLUIK VAN DE ZELFEVALUATIE	23
2.1 <i>Resultaten vorige evaluatie</i>	23
2.2 <i>(Aansluiting bij) het beleid en doelbereiking</i>	23
2.3 <i>Organisatie en samenwerking</i>	24
2.4 <i>Rol, positie en meerwaarde</i>	24
2.5 <i>Prestaties, resultaten en impact</i>	25
2.6 <i>SWOT-analyse</i>	25
3 EX-ANTELUIK VAN DE ZELFEVALUATIE	25

Inleiding

Het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid, hierna het W&I-decreet genoemd, machtigt de Vlaamse Regering in art. 63/18 – die kadert in titel IV/1 over wetenschapscommunicatie en structurele partners van dit decreet – om deel te nemen in de vereniging zonder winstoogmerk (vzw) Flanders Technology International (hierna ook F.T.I genoemd). Het maatschappelijk doel van deze vzw bestaat erin wetenschap en technologie dichterbij de mens te brengen door activiteiten uit te voeren, zoals de uitbouw van het wetenschappelijk doe-centrum Technopolis. Volgens hetzelfde artikel stelt de Vlaamse Regering, binnen de beschikbare begrotingskredieten, een jaarlijkse subsidie ter beschikking aan F.T.I.

Deze bepalingen zijn gekaderd binnen Titel IV/1. Wetenschapscommunicatie en structurele partners en sluiten aan op art. 63/15 van het W&I-decreet. Hierin wordt bepaald dat de Vlaamse Regering ertoe gemachtigd is om in uitvoering van het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie structurele partners aan te wijzen. In dit beleidsplan zijn de beleidsprioriteiten inzake wetenschapscommunicatie en het populariseren van wetenschap, technologie en technologische innovatie vastgelegd. De activiteiten van de structurele partners sluiten volledig aan bij de beleidsprioriteiten die opgenomen zijn in het beleidsplan.

In uitvoering van de bepalingen van het W&I decreet over F.T.I (art. 63/18 t.e.m. 63/20) keurde de Vlaamse Regering op 20 december 2013 een vijfjarig convenant goed tussen Flanders Technology International en de Vlaamse Regering voor de periode 2014-2018¹. In art. 11 van dit convenant worden zes, door F.T.I te realiseren, strategische doelstellingen geformuleerd:

SD1: F.T.I creëert een positief imago van wetenschap, technologie en innovatie door te sensibiliseren, te stimuleren en te informeren zodat dit leidt tot een engagement bij het brede publiek.

SD2: F.T.I bereikt zoveel mogelijk doelgroepen in Vlaanderen jongeren in alle onderwijsniveaus, jongvolwassenen, het onderwijsveld, kansengroepen (allochtonen, laaggeschoolden, mensen met een handicap), meisjes, families en het brede publiek.

SD3: F.T.I biedt haar doelgroepen educatieve, objectieve, toegankelijke, interactieve, leuke WTI initiatieven aan in Technopolis® dat verder wordt vernieuwd, om zo een stimulerende omgeving te bieden. F.T.I biedt haar doelgroepen ook educatieve, objectieve, interactieve, leuke WTI outreach initiatieven aan in gans Vlaanderen.

SD4: F.T.I stimuleert de instroom van jongeren in STEM-studierichtingen.

SD5: F.T.I is een excellent WTI-communicatiecentrum dat met Technopolis® een referentiepunt is in Vlaanderen en in het buitenland en dat zoveel mogelijk mensen uit de beoogde doelgroepen bereikt.

SD6: F.T.I streeft naar samenwerking met WTI stakeholders (kennisinstellingen, de overheid, het onderwijsveld, het bedrijfsleven, de media) in Vlaanderen in het buitenland.

Deze strategische doelstellingen worden vertaald in zeven operationele doelstellingen die worden opgevolgd aan de hand van twaalf kritieke prestatie-indicatoren (KPI's), die in art. 12 van het convenant worden omschreven.

Voor de uitvoering van de in het convenant vastgelegde plichten is voor de duur van het convenant een jaarlijkse subsidie voorzien van € 4 354 000, onder voorbehoud van de definitieve goedkeuring van de uitgavenbegroting door het Vlaams Parlement. Zoals bepaald in art. 17 § 1 van het convenant is 20% van het jaarlijks subsidiebedrag afhankelijk van het halen van de vooropgestelde resultaten die in de KPI's zijn omschreven.

Zoals art. 63/20 van het W&I-decreet voorschrijft, dient de Vlaamse Regering erop toe te zien dat de algemene werking van F.T.I vóór het verstrijken van het lopende convenant wordt geëvalueerd aan de hand

¹ Art. 2, omtrent de inwerkingtreding en duur, stelt dat het convenant ingaat op 1 januari 2014 en eindigt op 31 december 2018.

van de strategische en operationele doelstellingen en indicatoren die in dit convenant zijn opgenomen. De voorwaarden voor een nieuw convenant worden onder meer bepaald door de resultaten van de evaluatie.

De evaluatiebepalingen zijn verder geconcretiseerd in art. 23 van het convenant. Het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (hierna ook EWI of het departement genoemd) staat verder in voor het opstellen van de precieze modaliteiten van de inhoud en de reikwijdte van deze evaluatie. Deze evaluatie moet afgerond zijn op 30 juni 2018.

Voorliggend plan van aanpak omvat de precieze modaliteiten van de inhoud en de reikwijdte van de evaluatie van het convenant met F.T.I vzw.

1 Aanleiding voor de evaluatie

Artikel 63/20 van het W&I-decreet bepaalt dat de Vlaamse Regering erop dient toe te zien dat de algemene werking van F.T.I vóór het verstrijken van het lopende convenant wordt geëvalueerd aan de hand van de strategische en operationele doelstellingen en indicatoren die in dit convenant zijn opgenomen. De voorwaarden voor een nieuw convenant worden onder meer bepaald door de resultaten van de evaluatie.

Deze decreetsbepaling wordt in art. 23 van het convenant 2014-2018 tussen de Vlaamse Gemeenschap en F.T.I als volgt verder geconcretiseerd:

§1 De algemene werking van F.T.I wordt voor het einde van het convenant geëvalueerd aan de hand van de SD, OD en KPI's die in het convenant vooropgesteld zijn, en eventueel op basis van andere vooropgestelde doelstellingen waarover jaarlijks gerapporteerd is.

§2 De evaluatie zal in het bijzonder rekening houden met:

- *het beleidsplan wetenschapscommunicatie;*
- *het behalen van de Strategische doelstellingen, Operationele Doelstellingen en de KPI's;*
- *de jaarverslagen die F.T.I tijdens de duur van het convenant heeft bezorgd;*
- *het zelfevaluatierapport dat F.T.I heeft opgemaakt;*
- *een analyse van de impact van F.T.I op het Vlaamse maatschappelijke en economische weefsel.*

Op vlak van de wijze waarop de evaluatie dient te worden uitgevoerd, omvat het convenant² de volgende elementen:

§6 Het departement zal voor de evaluatie de gepaste evaluatieorganen aanstellen die over de expertise beschikken om de activiteiten, de resultaten en het potentieel van F.T.I vakkundig te beoordelen. Daarbij zullen de algemene en specifieke procedures gevolgd worden die het departement uitgewerkt heeft. Meer informatie over de evaluatieprocedures is opgenomen in het evaluatiekader van het departement, zoals beschikbaar op de website van het departement.

§7 De zelfevaluatie bestaat uit zowel een ex-post- als een ex-antegedeelte en wordt door F.T.I opgesteld op basis van een sjabloon/vragenlijst die het departement aanreikt. Het ex-antegedeelte van de zelfevaluatie behelst het opstellen van een ontwerp van beleidsplan of strategisch plan voor de periode die volgt op de looptijd van dit convenant. Dat ontwerp van beleidsplan of strategisch plan zal mee beoordeeld worden in het kader van de evaluatie van F.T.I. De volledige zelfevaluatie wordt beschouwd als een werkdocument dat input levert voor de evaluatie. Na de evaluatie kan de zelfevaluatie, voornamelijk het ex-antegedeelte, verder evolueren tot een definitief beleidsplan of strategisch plan.

De in dit plan van aanpak voorgestelde evaluatie van de werking van F.T.I in het kader van het convenant (2014-2018), ambiert om zowel de wijze waarop F.T.I haar missie, doelstellingen en opdrachten in de context van het convenant zelf, als in functie van het ruime beleidskader heeft vervuld te evalueren.

² §3 t.e.m. §5 van art. 23 omvat de eerder aangehaalde timing van de evaluatie en de opdracht van EWI hierbij.

2 Beleidscontext

2.1 ONTSTAAN

////////////////////

2.1.1 Van technologiebeurs tot doe-centrum (1982-2000)

In 1982 vatte de Vlaamse Regering het idee op om een technologiebeurs Flanders Technology te organiseren. Tot en met 1987 organiseerde de Vlaamse overheid deze beurs zelf. Op 5 augustus 1988 besliste de Vlaamse Regering om Stichting F.T.I op te richten en de organisatie van deze technologiebeurs aan haar over te dragen.

Stichting F.T.I werd opgericht met nauwe banden met de Vlaamse Regering. Het aantal leden van de vereniging aangeduid door de Vlaamse Regering moest een meerderheid uitmaken in de algemene vergadering. Er werd een jaarlijkse werkingssubsidie aan de Stichting F.T.I toegekend. Hiervoor werd een overeenkomst afgesloten tussen de Vlaamse Regering en Stichting F.T.I.

N.a.v. de staathervorming van 1993, werd het wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid (nagenoeg volledig) overgeheveld naar de gemeenschappen en gewesten. Van meet af aan was er in het Vlaamse wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid veel aandacht voor de popularisering van wetenschap, techniek en technologische innovatie. In 1994 resulteerde dit in de organisatie van de eerste Vlaamse Wetenschapsweek.

Vanaf 1995 werd een specifiek beleid met betrekking tot de popularisering van wetenschap, techniek en technologische innovatie opgezet, dat (jaarlijks) werd geïmplementeerd in het actieplan Wetenschapsinformatie en Innovatie. Binnen het actieplan werden alle activiteiten beschreven die in het betreffende jaar zouden worden opgestart.

Omdat de Vlaamse overheid niet over de mensen en de middelen beschikte om het actieplan (volledig) zelf te realiseren, werd een beroep gedaan op derden om de overheid bij te staan.

Omwille van de expertise die Stichting F.T.I had opgebouwd met de organisatie van de beurs “Flanders Technology International” en het feit dat hun doelstelling aanleunde bij deze van het beleid inzake de popularisering van wetenschap, techniek en technologische innovatie, werd ook Stichting F.T.I aangesproken.

In 1996 opperde Stichting F.T.I de idee om een Vlaams doe-centrum wetenschap en technologie op te richten. Stichting F.T.I diende hiertoe een dossier in bij de Vlaamse Regering. Dit resulteerde uiteindelijk in de opening van Technopolis in 2000.

Aangezien een Vlaams doe-centrum voor wetenschap en technologie een belangrijke investering zou vereisen, werd door de Vlaamse Regering geopteerd om een bijkomende structuur naast Stichting F.T.I op te zetten. Zo werd beslist tot een dubbele structuur bestaande uit Stichting F.T.I (met een duidelijke binding naar de Vlaamse Regering) en een investeringsmaatschappij Technopolis NV (met een duidelijke band naar de Vlaamse Regering als enige aandeelhouder).

2.1.2 Structurele partner in wetenschapscommunicatiebeleid

Zoals in de rubriek hierboven reeds is aangehaald werkte de Vlaamse overheid sinds 1995 met (jaarlijkse) actieplannen Wetenschapsinformatie en innovatie. In het actieplan 2002, werd in het kader van Beter Bestuurlijk Beleid, werk gemaakt van de verbetering van de uitvoering van het actieplan op basis van een startonderzoek Wetenschapsinformatie. Een element in dit proces dat voor de volgende jaren werd uitgezet, was o.a. het consolideren van de samenwerking met het veld (van actoren) binnen het luik “structurele partnerships en/of projecten” van het actieplan. In de loop van 2002 werd dan ook nagegaan op welke wijze de samenwerking met Stichting F.T.I in dit kader kon worden voortgezet.

De verdere samenwerking gebeurde onder de vorm van een beheersovereenkomst tussen de Stichting F.T.I en de Vlaamse overheid voor de periode 2003-2007³. Na een evaluatieprocedure in 2007⁴ werd een nieuwe beheersovereenkomst afgesloten voor de periode 2008-2012. Deze beheersovereenkomst werd op haar beurt geëvalueerd⁵. Voor de voorbereiding van de beheersovereenkomst 2014-2018 werd de bestaande beheersovereenkomst evenwel met een jaar (2013) verlengd.

Dit convenant bepaalt o.a. de afspraken tussen de Vlaamse overheid en F.T.I over de uitvoering van een deel van het wetenschapscommunicatiebeleid van de Vlaamse overheid m.i.v. hieraan gekoppelde prestatie-indicatoren, de financiële betrekkingen tussen F.T.I en de Vlaamse overheid, de wijze van rapportering en tot slot de evaluatiebepalingen, waarnaar verwezen wordt in deel 1 van dit plan van aanpak.

2.2 EVOLUTIE

////////////////////

De beleidscontext bij de start van het convenant wordt beknopt in art. 4 van dit convenant omschreven. Hierbij wordt gerefereerd naar o.a. het W&I-decreet, beleidsnota's en beleidsbrieven en het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie 2012-2014. Het is evident dat beleid een dynamisch gegeven is, vandaar wordt in de rubrieken hierover verder ingegaan op de beleidsevolutie van het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie en het STEM-actieplan in het bijzonder. Hoewel dit laatste actieplan dan wel niet expliciet in het convenant werd opgenomen, toch is dit een zeer belangrijke beleidspijler voor de activiteiten van F.T.I.

2.2.1 *Beleidsplan wetenschapscommunicatie*

Het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie 2012-2014 (VR 2012 2001 MED 0026) werd vanaf 2012 de hoeksteen voor het beleid inzake wetenschapscommunicatie. Dit plan kwam parallel met het STEM-actieplan tot stand en beide werden gezamenlijk als complementaire beleidsplannen begin 2012 aan de Vlaamse Regering voorgelegd.

Het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie hield globaal genomen een accentverschuiving in van een beleid dat zich tot nog toe voornamelijk op jongeren richtte, en voornamelijk de verhoging van de instroom als doelstelling had, naar een beleid dat zoveel mogelijk het verhogen van het maatschappelijk draagvlak voor wetenschap én technologie als doelstelling heeft, wat een belangrijke impact zou hebben op ondernemerschap en innovatie. Hierbij was ook een belangrijke taak weggelegd voor het onderwijs. De aandacht voor jongeren én de aandacht voor instroom bleven uiteraard belangrijk.

In uitvoering van beide plannen werd een STEM-stuurgroep opgericht waarin de samenwerking tussen de betrokken beleidsdomeinen (Economie, Wetenschap en Innovatie; Onderwijs en Vorming; en Werk en Sociale Economie) geconcretiseerd werd. De STEM-stuurgroep wordt geadviseerd door het STEM-platform, een informeel adviesorgaan, samengesteld uit vertegenwoordigers van bedrijfssectoren, onderwijs- en kennisactoren en beleidsverantwoordelijken.

Midden 2015 werd vervolgens het nieuwe "Beleidsplan Wetenschapscommunicatie 2015-2020" goedgekeurd⁶. Het nieuwe plan beoogt een betere instroom in STEM-studierichtingen en betere doorstroming naar STEM-functies, ook in niet-technologische sectoren zoals de zorg. Daarnaast worden ook de algemene beleidsprincipes voor ogen gehouden, met name een keuze voor meer efficiëntie, hogere effectiviteit, minder versnippering, m.a.w. een hogere doelmatigheid van het wetenschapscommunicatiebeleid.

In dit beleidsplan worden drie beleidsdoelstellingen Wetenschapscommunicatie naar voor geschoven:

- 1) Stimuleren van de instroom van jongeren in STEM-studierichtingen en de doorstroming naar STEM-functies in de werkomgeving.
- 2) Het versterken van het maatschappelijk draagvlak voor wetenschap en innovatie en in het bijzonder voor STEM-disciplines.

³ In 2005 werd een naamswijziging doorgevoerd van Stichting F.T.I naar F.T.I vzw (F.T.I).

⁴ Deze evaluatie werd in 2008 afgerond, documenten hieromtrent zijn te vinden via <http://www.ewi-vlaanderen.be/wat-doet-ewi/strategisch-beleid/beleidsevaluaties/afgeronde-beleidsevaluaties/beleidsevaluaties-2008>

⁵ Documenten hieromtrent zijn te vinden via <http://www.ewi-vlaanderen.be/wat-doet-ewi/strategisch-beleid/beleidsevaluaties/afgeronde-beleidsevaluaties/beleidsevaluaties-2012>.

⁶ Zie ook http://www.ewi-vlaanderen.be/sites/default/files/bestanden/beleidsplan_wetenschapscommunicatie_2015-2020.pdf.

- 3) Het versterken van de (internationale) uitstraling van de kwaliteit van het onderzoek en de onderzoekers in Vlaanderen.

In het beleidsplan wordt verder ook vooropgesteld dat het de bedoeling is om minimaal 80% van de subsidies aan de (structurele) partners van het wetenschapscommunicatiebeleid aan STEM-initiatieven te besteden.

2.2.2 STEM-actieplan

Op 7 juli 2011 keurde het Vlaamse Parlement een resolutie goed betreffende “Het verhogen van de uitstroom van het aantal afstuderenden in exact-wetenschappelijke en technische richtingen”. Deze resolutie is gebaseerd op de adviezen van 24 maart 2011 uitgebracht door de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR), nl. “Advies over een stimuleringsplan voor wetenschappen en techniek in het onderwijs” en door de Vlaamse raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI)⁷, nl. “Naar een integraal beleid voor wetenschappelijke en technische knelpuntrichtingen”.

Als antwoord op deze resolutie werd er een geïntegreerd actieplan over deze problematiek opgesteld door drie beleidsdomeinen: Onderwijs en Vorming; Economie, Wetenschap en Innovatie en Werk en Sociale Economie: het STEM-actieplan 2012-2020.

Bij het aantreden van de huidige Vlaamse Regering werd in de beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie (WEWI) 2014-2019 gesteld dat het de bedoeling is om jongeren actief te wijzen op het grote potentieel aan jobs in de STEM-richtingen. Samen met de minister van Onderwijs wordt ingezet op een vernieuwde, meer intersectorale STEM-strategie die breed maatschappelijk de interesse voor wetenschap en techniek en de benutting van technisch talent moet aanwakkeren. Het is verder de bedoeling om de middelen voor wetenschapscommunicatie meer op de STEM-doelstellingen te enten en er wordt voorzien in een centrale rol van F.T.I en Technopolis als kenniscentra.

Een dergelijke strategie start met inspanningen om een objectieve beeldvorming en toegankelijke informatie te verstrekken over de uitdagingen en verwezenlijkingen in onderzoek en technologische innovatie. In dat kader is het de bedoeling om blijvend in te zetten op initiatieven voor het brede publiek (zoals de Dag van de Wetenschap) en op maat van specifieke doelgroepen (studiekezers, jongeren, meisjes,...). Ook wordt een beroep gedaan op de sectoren om wetenschap en techniek onophoudelijk in de kijker te plaatsen en hierbij samenwerking te zoeken met andere sectoren en partners op het terrein zoals VDAB en Syntra.

⁷ Ondertussen kende deze adviesraad in begin 2017 een transitie tot Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen (VARIO)

3 Doelstellingen van de evaluatie en beoogde resultaten

3.1 DOELSTELLINGEN

////////////////////////////////////

Zoals eerder vermeld, bepaalt het convenant dat de algemene werking van F.T.I dient geëvalueerd te worden, aan de hand van de in het convenant vooropgestelde strategische doelstellingen, operationele doelstellingen en kritieke prestatie-indicatoren. Verder geeft het convenant ook aan dat dit kan gebeuren op basis van andere vooropgestelde doelstellingen waarover jaarlijks gerapporteerd is en dat de evaluatie in het bijzonder rekening houdt met, naast eerder genoemde elementen, het beleidsplan wetenschapscommunicatie, het STEM-actieplan, het zelfevaluatie-rapport dat door F.T.I wordt opgesteld en een analyse van de impact van F.T.I op het Vlaamse maatschappelijke en economische weefsel.

Naast deze elementen die letterlijk in de evaluatiebepalingen van het convenant werden opgenomen, is het vanzelfsprekend dat ook de andere bepalingen uit het convenant en het ruimere beleidskader deel uitmaken van de evaluatie. Dit sluit immers aan op het gegeven dat de resultaten van de evaluatie als basis dienen voor het opstellen van een nieuw convenant⁸.

Dit betreft onder meer de convenantsbepalingen onder hoofdstuk II. Plichten van F.T.I, bv. omtrent het WIN-netwerk, de “Dag van de Wetenschap”, samenwerking met CleanTechPunt, enz. In datzelfde hoofdstuk wordt onder art. 4 ook de link gelegd met het algemeen beleidskader en beleidsdocumenten waarin dit kader is vastgelegd, zoals het W&I-decreet, de beleidsnota's en beleidsbrieven Wetenschap en Innovatie, het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie, het STEM-actieplan, enz. Verder kende dit beleidskader ook een evolutie sinds het opstellen van het convenant, dewelke eveneens in rekening gebracht moet worden. Deze ontwikkelingen werden al grotendeels in dit plan van aanpak geschetst onder rubriek 2.2 over de evolutie van de beleidscontext.

De evaluatie heeft tevens een nog ruimer perspectief. Het is immers tevens de bedoeling om ook een systemische evaluatie uit te voeren die F.T.I kadert in het geheel van beleidsmaatregelen, initiatieven, instrumenten, partners, stakeholders, enz. binnen het wetenschapscommunicatiebeleid en het STEM-beleid. Dit sluit aan op de systemische evaluaties die al met betrekking tot (vooral) het wetenschapscommunicatiebeleid zijn gevoerd.

3.2 BEOOGDE RESULTATEN

////////////////////////////////////

Als resultaten van de evaluatie worden minstens verwacht:

- Analyse en beoordeling van de wijze waarop F.T.I haar doelstellingen en opdrachten (in de periode 2014-2018) heeft vervuld en dit zowel in functie van het convenant als in functie van het ruimer beleidskader. Dit omvat zowel een inhoudelijke analyse als een financiële analyse (subsidieopbouw op basis van de behaalde indicatoren, aanwending subsidies, verantwoording subsidie, ...) van zowel het convenant (o.a. opbouw reserves) als de planning en verantwoording door F.T.I (jaarlijkse werkplannen, rapporten,...). Eveneens wordt hierbij rekening gehouden met de evoluerende beleidsdoelstellingen en -context en met de evoluties in de relevante onderzoeksdomeinen (afstemming en synergie met andere actoren).
- Analyse en beoordeling van de prestaties, resultaten (en waar mogelijk ook van de impact) van F.T.I in de periode 2014-2018 (eventueel ook vroeger) en minstens wat de behaalde resultaten op de KPI's betreft.
- Analyse en beoordeling van de evolutie die F.T.I heeft doorgemaakt sinds de vorige evaluatie en in het bijzonder de wijze waarop rekening werd gehouden met de conclusies en aanbevelingen van de vorige evaluatie.
- Analyse en beoordeling van het ontwerp van strategisch plan 2019-2023 voor een nieuwe convenantsperiode tussen F.T.I en de Vlaamse Gemeenschap.
- Conclusies en aanbevelingen betreffende een verbeterde werking en inschakeling in het ruime beleidskader (hoofdzakelijk in Vlaanderen) en dit rekening houdend met de uitdagingen en bedreigingen waarmee F.T.I in de toekomst zal worden geconfronteerd.

⁸ W&I-decreet, art. 63/20 alinea 2 en art. 24 §1 van het convenant

De evaluatie moet leiden tot een rapport dat aanbevelingen bevat betreffende de elementen voor een nieuwe samenwerking met F.T.I en betreffende de (verbeterde en geoptimaliseerde) werking van deze structurele partner.

4 Krijtlijnen en draagwijdte van de evaluatie

De evaluatie spitst zich toe op wat conform het convenant (art. 23) in het bijzonder dient te worden geanalyseerd en beoordeeld, zoals dit ook in deel 1 van dit plan van aanpak is opgenomen. De verwachtingen omtrent de evaluatie werden in deel 3 van dit plan van aanpak omschreven en als te onderscheiden evaluatieluiken geduid in deel 5.

De evaluatie wordt conform art. 23 §5 van het convenant, door EWI tijdens de tweede helft van 2017 voorbereid en dient tegen 30 juni 2018 te zijn afgerond.

De evaluatie zal conform art. 23 §2 van het convenant, ook in het bijzonder rekening houden met het zelfevaluatie rapport dat F.T.I zal opmaken. Conform §7 van ditzelfde artikel bestaat deze zelfevaluatie uit een ex-postgedeelte (terugblik) en een ex-antegedeelte (voortuitblik). Voor deze beide delen wordt een door EWI opgesteld sjabloon/vragenlijst aangereikt die als Bijlage 1 bij dit plan van aanpak is opgenomen. Het ex-antegedeelte betreft in essentie een ontwerp van beleidsplan of strategisch plan voor de periode die volgt op de looptijd van het convenant, 2019-2023. Er werd aan F.T.I gevraagd de uit deze beide luiken bestaande zelfevaluatie tegen uiterlijk 31 januari 2018 te bezorgen.

Het convenant bepaalt in art. 23 §6 dat voor de evaluatie de gepaste evaluatieorganen worden aangesteld. Deze evaluatieorganen dienen over expertise te beschikken om de activiteiten, de resultaten en het potentieel van F.T.I vakkundig te beoordelen. Daarom wordt voor de evaluatie een beroep gedaan op een consultant die zal worden aangesteld via een aanbestedingsprocedure.

5 Evaluatieluiken

De in het convenant omschreven specifieke punten waar de evaluatie in het bijzonder rekening mee moet houden, de elementen die minstens als resultaat van de evaluatie worden verwacht en de krijtlijnen en draagwijdte van de evaluatie indachtig, worden volgende evaluatieluiken naar voor geschoven. Deze luiken dienen in de evaluatieopdracht te worden opgenomen maar vormen geen exhaustieve opsomming. De gekozen evaluatieonderwerpen (per luik) zijn niet altijd even strikt van elkaar te scheiden. Overlappingsen tussen de luiken zijn dan ook niet uitgesloten.

In de omschrijving van deze luiken is een eerste aanzet gegeven voor een set evaluatievragen. Het is hierbij de bedoeling dat ze (onder meer door de consultant) verder worden uitgewerkt, om zo te komen tot een set van relevante evaluatievragen die leiden tot een goed onderbouwde evaluatie.

5.1 EVALUATIE VAN DE WERKING EN HET FUNCTIONEREN VAN F.T.I

F.T.I heeft een missie en een aantal (strategische en operationele) doelstellingen die zijn neergelegd in het convenant, en verder geconcretiseerd zijn in jaarlijkse werkplannen. De bedoeling van dit luik van de evaluatie is om na te gaan in welke mate en op welke wijze F.T.I haar missie en deze doelstellingen heeft gerealiseerd en dit in de periode 2014-2018. De in dit luik verwachte analyse en beoordeling dient – zoals reeds eerder verduidelijkt – rekening te houden met het evoluerende beleidskader en in het bijzonder met het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie en het STEM-actieplan .

Dit houdt onder meer een analyse in van de realisatie van de doelstellingen aan de hand van de planning en de verantwoording in de jaarlijkse rapporten, de realisatie van de bepalingen van het convenant, een analyse van de prestaties op basis van de kritieke prestatie-indicatoren, enz. Bij het kaderen van deze analyses in de brede, evoluerende beleidscontext wordt hierbij onder meer de afstemming en synergie met andere actoren en stakeholders, ook op internationaal vlak, meegenomen. Hierbij is het belangrijk na te gaan hoe F.T.I samenwerkt met andere structurele partners en actoren binnen wetenschapscommunicatie en STEM.

Op financieel vlak wordt een grondige analyse verwacht. Elementen die hierbij aan bod dienen te komen zijn onder meer: heeft F.T.I de subsidie in het kader van het convenant correct en efficiënt aangewend, hoe werd er gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot reserve-opbouw en is deze mogelijkheid relevant voor de werking van F.T.I., over welke andere inkomstenbronnen beschikt F.T.I., hoe werden deze verworven en hoe werden ze complementair ingezet, hoe kan het financieringsmodel verbeterd worden, bewijst de koppeling van een deel van de subsidie aan het realiseren van KPI's zijn nut, is de financiële verantwoording voldoende transparant, staat de omvang van de financiering in verhouding tot de doelstellingen en de realisatie van de doelstellingen, staat de inzet van de financiering van de deeltaken in verhouding tot het beleidsbelang van de deeltaken, hoe verloopt de financiële wisselwerking met Technopolis NV enz.

In dit luik is er tevens aandacht voor de algemene bepalingen uit het convenant waartoe F.T.I zich engageerde. Dit betreft onder andere bepalingen omtrent personeelsmanagement, meldingsplichten inzake de wijziging van statuten en samenwerkingsovereenkomsten, communicatievoorwaarden, principes van deugdelijk bestuur, enz. Hierbij wordt in het bijzonder aandacht besteed aan eventuele verbeterpunten die naar aanleiding van de vorige evaluatieprocedure werden geformuleerd. Het is daarenboven de bedoeling dat de analyses binnen dit evaluatieluik kunnen leiden tot het optimaliseren van de convenantsbepalingen.

Op het vlak van de werking en het functioneren van F.T.I moet rekening gehouden worden met het feit dat er tijdens de convenantsperiode een nieuwe directeur werd aangesteld. De evaluatie die met deze breuklijn rekening te houden en zal ingaan op wat het effect van deze wissel was op de dynamiek binnen de organisatie en welke (voorlopige) interne en externe effecten deze wissel had.

5.2 EVALUATIE VAN DE PRESTATIES, RESULTATEN EN IMPACT VAN F.T.I

In dit luik dient te worden nagegaan welke prestaties/resultaten F.T.I heeft neergezet/behaald in de periode vanaf 2014. Dit luik van de evaluatie heeft dan ook in elk geval betrekking op de prestaties van F.T.I op de prestatie-indicatoren, maar deze zijn op zich onvoldoende om bv. een kwalitatief beeld te krijgen van de werking, prestaties en resultaten van F.T.I. Daarom is het de bedoeling dat de prestaties van F.T.I niet alleen

beoordeeld worden in termen van de hoger vermelde prestatie-indicatoren maar ook op basis van meer en andere gegevens.

De evaluatie dient immers ook de impact die F.T.I heeft (gegenereerd) in kaart te brengen en dit minstens voor de periode vanaf eind 2011 (of eerder) tot eind 2017 (tenzij het mogelijk/realistisch is om nog elementen uit 2018 mee te nemen). Dit houdt onder meer in de bijdrage die F.T.I levert aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen, waaronder het beleidsplan wetenschapscommunicatie en het STEM-actieplan. Voorts dient de analyse ook in te gaan op de impact die F.T.I heeft op het Vlaamse maatschappelijke en economische weefsel. Om die impact te bepalen kan in eerste instantie gebruik worden gemaakt van de gegevens die F.T.I conform de bepalingen van het convenant, zelf diende te verzamelen.

Aansluitend op dit, en het eerste evaluatieluw, is het tevens de bedoeling dat de prestaties, resultaten, impact en werking van F.T.I worden vergeleken met andere, vergelijkbare (activiteiten of aspecten van) actoren. Dit kan gaan om gelijkaardige organisaties of beleidsinitiatieven. Tevens kan er informatie geput worden uit expertise van deskundigen met internationale ervaring op dit vlak.

5.3 EVALUATIE VAN F.T.I BINNEN EEN EVOLUERENDE BELEIDSCONTEXT

////////////////////////////////////

F.T.I werd in 2012 geëvalueerd. In dit luik is het dan ook de bedoeling na te gaan hoe F.T.I is geëvolueerd sinds de vorige evaluatie en hoe deze evolutie zich verhoudt tot de wijzigende beleidscontext. Een element hierbij is de mate waarin F.T.I rekening heeft gehouden met de conclusies en aanbevelingen die toen werden geformuleerd en in welke mate de overheid dat zelf heeft gedaan.

Ook de evolutie van de rol en de positie van F.T.I in het veld van actoren binnen wetenschapscommunicatie- en STEM-beleid dient nader te worden bekeken, evenals de evolutie in de resultaten en prestaties.

Wat de rol en de positie van F.T.I in het veld van actoren betreft, dient de evaluatie in het bijzonder rekening te houden met de wisselende hoedanigheid waarin F.T.I en andere spelers handelen. In de ene situatie handelen de actoren als op gelijke voet samenwerkende partners, terwijl in andere situaties F.T.I een coördinerende of sturende rol toebedeeld krijgt.

Het voornemen uit de Beleidsnota WEWI 2014-2019 om de middelen voor wetenschapscommunicatie meer op STEM-doelstellingen te enten en te voorzien in een centrale rol van F.T.I als kenniscentrum, zijn elementen van de wijzigende beleidscontext die binnen dit evaluatieluw zeker aan bod moeten komen.

5.4 ZELFEVALUATIE DOOR F.T.I

////////////////////////////////////

Zoals reeds vermeld onder deel 4 van dit plan van aanpak, dient F.T.I in overeenstemming met art. 23 §7 van het convenant een zelfevaluatie op te stellen. Deze zelfevaluatie bestaat uit een ex-postgedeelte, een terugblik op de voorbije convenantsperiode, en een ex-antegedeelte, een vooruitblik die in essentie bestaat uit een ontwerp van beleidsplan of strategisch plan voor een volgende termijn.

De volledige zelfevaluatie wordt beschouwd als een werkdocument dat input levert voor de evaluatie. Het ex-antegedeelte kan dan verder evolueren tot een definitief beleidsplan of strategisch plan.

Voor deze beide delen worden door EWI richtlijnen opgesteld die kunnen dienen als sjabloon of vragenlijst voor de zelfevaluatie (zie Bijlage 1).

Belangrijk bij deze zelfevaluatie is dat F.T.I reeds jaarlijks, en volgens art. 22 §4 van het convenant ook progressief, over deze jaren heen, rapporteert. Bij deze zelfevaluatie is het, in overeenstemming met art. 19 van het convenant, geenszins de bedoeling deze zelfde informatie nogmaals op te vragen.

Er wordt met F.T.I afgesproken dat het de zelfevaluatie tegen uiterlijk 31 januari 2018 zal opstellen en aan het departement zal bezorgen.

Op het overleg tussen EWI en F.T.I werd afgesproken dat de financiële cijfers voor het werkingsjaar 2017 voor eind februari 2018 aan EWI worden bezorgd.

5.5 ANALYSE EN BEOORDELING VAN HET ONTWERP VAN BELEIDSPAN 2019-2023

////////////////////////////////////

In overeenstemming met art. 23 §7 van het covenant dient het ontwerp van beleidsplan of strategisch plan – dat in het kader van het ex-anteliek van de zelfevaluatie wordt opgesteld – mee beoordeeld te worden in het kader van deze evaluatie van F.T.I..

Elementen die deel kunnen uitmaken van deze beoordeling zijn bv.:

- beantwoordt het ontwerp van beleidsplan aan de (te verwachten) beleidsevolutie en de uitdagingen en opportuniteiten van de toekomst;
- vormt het ontwerp van beleidsplan een onderbouwde vertaling van de beleidsdoelstellingen;
- houdt het financieel plan op een realistische manier rekening met de vooropgestelde doelstellingen en het te verwachten budget;
- maakt het ontwerpbeleidsplan duidelijk met welke (internationale) actoren, hoe en waarom (verder) zal worden samengewerkt?

5.6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

////////////////////////////////////

Hierbij worden de evaluatieconclusies uit de verschillende luiken samengebracht en aangewend om tot een rapport te komen met aanbevelingen voor een nieuwe, geoptimaliseerde samenwerking met de organisatie.

5.7 SYSTEMISCHE EVALUATIE

////////////////////////////////////

Aansluitend op de hierboven omschreven luiken dient tevens een systemische evaluatie te worden opgezet. Deze systeemevaluatie heeft als uitgangsperspectief het wetenschapscommunicatie- en STEM-beleid, benaderd vanuit de betrokken beleidsvelden, nl. Wetenschap, Innovatie, Economie, Onderwijs en Werk. Het is hierbij de bedoeling om voort te bouwen op de systemische evaluaties die al bij andere actoren binnen deze beleidsvelden gebeurden⁹ / zullen gebeuren¹⁰.

Aangezien F.T.I een structurele partner is in het beleidsplan Wetenschapscommunicatie, komt het al aan bod in deze evaluatie(s), nl. in de systeemevaluatie t.a.v. Expertiscellen Wetenschapscommunicatie, RVO-Society en de Vlaamse volkssterrenwachten en in het beknopt systemisch luik dat gekoppeld wordt aan de evaluatie van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades die momenteel wordt voorbereid. De focus van deze systemische evaluatieluiken ligt in het laatste geval en in het geval van F.T.I in eerste instantie op de actoren waarover de respectievelijke evaluaties zelf handelen, al kan gebruik gemaakt worden van (de resultaten van) de systeemevaluatie Wetenschapscommunicatie hoger vermeld.

In het kader van het systeemevaluatieluik bij de evaluatie van F.T.I dient de positionering van F.T.I binnen het systeem, de rol in en de bijdrage aan het realiseren van de doelstellingen van het wetenschapscommunicatie- en STEM-beleid diepgaander bekeken te worden zodat de resultaten uit de voorgaande systeemevaluaties – waarbij F.T.I toen minder grondig onderzocht werd – al dan niet bevestigd of bijgesteld, én verder verfijnd kunnen worden.

Het tijds kader van deze systeemevaluatie vertoont een breuklijn tussen de periode 2012-2015 en de periode sinds 2015, toen het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie 2015-2020 inging.

Het systemisch evaluatieluik waarvan hier sprake, heeft geen rechtstreekse invloed op het opstellen van een nieuw covenant. De finaliteit van dit evaluatieluik situeert zich immers op een ander vlak, nl. het op langere termijn een meerwaarde kunnen bieden bij het uitwerken van nieuw wetenschapscommunicatie- en STEM-beleid. De systemische evaluatie staat de facto dan ook deels los van de voorziene individuele evaluatie van F.T.I. Het is dan ook de bedoeling dat de belasting voor F.T.I bij de uitvoering van deze oefening tot het minimum wordt herleid.

⁹ Rapport systeemevaluatie (van de actoren) Wetenschapscommunicatie, augustus 2017, IDEA Consult NV in opdracht van het Departement EWI

¹⁰ Systemisch evaluatieluik gekoppeld aan de evaluatie van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades, evaluatie in voorbereiding, het rapport wordt eind maart 2018 verwacht.

De systemische evaluatie dient zich te richten op volgende aspecten:

- Het (verder vervolledigen van het) in kaart brengen van actoren en initiatieven binnen het wetenschapscommunicatie- en STEM-beleid (omgevingsanalyse).
- Het uitvoeren van (een verdere vervollediging van) portfolio-analyses van deze actoren en initiatieven. Hierbij wordt een overzicht gegeven van hun rollen, doelstellingen, activiteiten, middelen of andere relevante aspecten op vlak van het wetenschapscommunicatie- en STEM-beleid.
- Het uitvoeren van (een verdere vervollediging van) een netwerkanalyse van hoe deze actoren en initiatieven zich onderling verhouden. Hierbij worden volgende aandachtspunten meegegeven:
 - Deze netwerkanalyse houdt er rekening mee dat de onderlinge positie van de actoren en initiatieven relatief is. Afhankelijk van de situatie kan er bv. een coördinerende, samenwerkende of zelfs concurrerende relatie bestaan. De netwerkanalyse dient dus met verschillende scenario's rekening te houden.
 - Deze netwerkanalyse is weliswaar gericht op de Vlaamse beleidscontext maar geeft – waar relevant – ook de relaties met actoren of initiatieven op lokaal, Europees of internationaal vlak aan.
 - Vanuit de individuele evaluatie van F.T.I wordt hierbij specifiek aandacht besteed aan de samenwerking met andere actoren op o.a. het vlak van wetenschapscommunicatie, met het onderwijsveld, enz. Daarnaast wordt ook ingegaan op het gegeven dat de beleidsnota WEWI 2014-2019 een meer centrale rol voorziet van F.T.I als kenniscentrum.
- Het uitvoeren van een analyse van de door (het geheel van) de actoren en initiatieven geleverde bijdrage aan, en de gerealiseerde impact op, de realisatie van de doelstellingen van het wetenschapscommunicatie- en STEM-beleid.
 - Deze analyse houdt onder meer het beantwoorden van vragen in als: Zijn alle beleidsdoelstellingen door het geheel van actoren en initiatieven voldoende afgedekt? Waar zitten er overlappingen? Waar zitten er lacunes? Waarin en in welke mate kent het samenspel van actoren en initiatieven een gezamenlijke meerwaarde? Zijn ze onderling complementair, additioneel, versterkend (hefboomeffecten) of eerder concurrerend?
 - Binnen deze analyse wordt nagegaan op welke manier en hoe adequaat actoren kennis capteren en consolideren omtrent wetenschapscommunicatie, STEM-beleid en andere relevante beleidsdomeinen en dit ook delen met andere actoren. Is er m.a.w. sprake van lerende organisaties en stroomt dit leeraspect via synergiën ook door naar het systeemniveau (en terug) en hoe kan dit worden verbeterd/versterkt/aangemoedigd?
 - Binnen dit deel van de systemische evaluatie is er tevens aandacht voor de wijze waarop de actoren en initiatieven, in hun verschillende hoedanigheden als partner, dienstverlener, enz. door stakeholders en het brede publiek worden gepercipieerd binnen het wetenschapscommunicatie- en STEM-beleid.
- De focus van de analyses binnen deze systemische evaluatie ligt weliswaar op het wetenschapscommunicatie en STEM-beleid, maar gaat ook in op de verwevenheid van (het geheel van) actoren en initiatieven met de ruimere context van het wetenschaps- en technologiebeleid en beleidsthema's waar het Departement EWI rond werkt, zoals *RRI*, *Open Science*, *Citizen Science*, *Open Access*, Hierbij wordt nagegaan in welke mate deze verwevenheid of wisselwerking bestaat, wenselijk is, en zo ja, opgezet, verbeterd of versterkt kan worden en wat hieromtrent ondernomen kan worden door de Vlaamse overheid, maar ook door de actoren zelf.
- Op basis van het geheel van analyses worden aanbevelingen geformuleerd voor het optimaliseren en versterken van het huidig wetenschapscommunicatie- en STEM-beleid en voor het ontwikkelen van toekomstig beleid ter zake. Naast de analyses op basis van het huidige beleid worden hierbij ook een aantal mogelijke beleidsscenario's en -opties verkend. Aspecten die hierbij aan bod kunnen komen, zijn onder meer:
 - Het doorvoeren van wijzigingen in de onderlinge positionering van actoren en initiatieven bv. door het toekennen van een centrale rol aan één of meerdere actoren, aan een onafhankelijke (niet-concurrerende) speler of aan de overheid zelf. Hierbij wordt ook geduid wat deze centrale rol inhoudt (bv. faciliteren van netwerken, het realiseren van een betere/bredere erkenning van het belang van wetenschapscommunicatie en STEM in en door het bredere wetenschapsbeleid(sveld),...)
 - Hoe kunnen de doelen van de actoren en initiatieven beter op elkaar worden afgestemd zodat dit leidt tot meer onderlinge samenwerking? Welke aanpassing van het beleidskader (inzake wetenschapscommunicatie en STEM-beleid, of zelfs ruimer) vraagt dit, bv.

regelgevend (W&I-decreet), wat betreft het beleidsplan of actieplan, de convenanten, de (respectievelijke) KPI's,... ?

- Het verkennen van het potentieel van de inzet van private financiering. Welke opportuniteiten bestaan er hiervoor? Welke zijn kritische succesfactoren of randvoorwaarden hieromtrent? Hoe kan de overheid dit faciliteren of hierop inspelen?
- Op basis van een vergelijking met buitenlandse of internationale systemen rond wetenschapscommunicatie- en STEM-beleid suggesties en inspiratie bieden die relevant zijn voor Vlaanderen. Hierbij wordt aangegeven welke de parallellen en de verschillpunten zijn tussen deze systemen. Aspecten waarrond hier onder meer kan worden gewerkt zijn: rollen die de overheid/overheden binnen deze systemen opnemen, de wijze waarop het systeem is opgezet of gegroeid (centraal, decentraal, ...) en hoe de actoren zich hierbinnen tot elkaar verhouden, selectie- en evaluatiemethodes voor en indicatoren bij de erkenning en/of subsidiëring als actor, welk budget wordt ingezet (in verhouding tot de doelgroep of de breedte/diepte van het beleid), ...

Zoals eerder aangegeven, start deze systemische evaluatie van het wetenschapscommunicatie en STEM-beleid niet van nul. Het is de bedoeling om voort te bouwen op de eerder verzamelde informatie en gemaakte analyse, deze te bevestigen of te corrigeren en uit te diepen of te verbreden. De systemische evaluatie dient dan ook breder te gaan dan de structurele partners binnen het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie waarmee een convenant is afgesloten en waarvoor de individuele evaluatie ondertussen is afgelopen of nog lopende is¹¹.

Op het vlak van het STEM-beleid wordt ondertussen een omgevings- en netwerkanalyse van STEM-initiatieven uitgevoerd (waarvan de afronding midden maart 2018 wordt verwacht). Het is de bedoeling om deze informatie in dit systemisch luik van deze evaluatie te verwerken en verder dat die analyse wordt doorvertaald naar het perspectief van het wetenschapscommunicatiebeleid.

¹¹ Zoals eerder aangegeven: de Expertiscellen Wetenschapscommunicatie, RVO-Society, de Vlaamse volkssterrenwachten, de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades en F.T.I

6 Evaluatieonderdelen en -methodologie

6.1 ONDERDELEN VAN DE EVALUATIE

////////////////////////////////////

De werkzaamheden die in het kader van deze evaluatie dienen te worden uitgevoerd, moeten uitmonden in een globaal eindrapport waarin alle evaluatieluiken en bijhorende -vragen aan bod komen.

Naast een rapport over de evaluatie van het convenant met F.T.I zelf, dient eveneens een rapport opgesteld te worden dat ingaat op de systemische evaluatie.

Voor de uitvoering van deze evaluatie, kan o.m. gebruik gemaakt worden van de verslaggeving van F.T.I, de zelfevaluatie van F.T.I, specifieke werkplannen/rapporten, enz.

Zoals eerder aangehaald en conform de bepalingen van het convenant dient F.T.I een zelfevaluatie op te stellen, bestaande uit een ex-postluik en een ex-ante luik. Deze zelfevaluatie wordt verwacht tegen 31 januari 2018.

Voor de uitvoering van de systeemevaluatie wordt rekening gehouden met de conclusies van de systeemevaluatie van andere actoren binnen het wetenschapscommunicatie- en STEM-beleid.

6.2 EVALUATIEMETHODOLOGIE

////////////////////////////////////

Van de consultant die deze evaluatieopdracht opneemt, wordt verwacht dat hij/zij, in het kader van de evaluatiedoelstellingen, de evaluatieluiken op basis van eigen ervaringen en inzichten vertaalt naar een samenhangende set van evaluatievragen. Behalve de zelfevaluatie, dient de consultant alle hoger vermelde onderdelen van de evaluatie op zich te nemen en te vertalen naar een plan van uitvoering waarin voorgestelde methodologie wordt toegelicht en beargumenteerd.

Op een aantal vlakken blijft de door de consultant in te zetten evaluatiemethodologie, en de invulling van deze methodologie, open. Desalniettemin wordt verwacht dat de methodologie voor deze evaluatie minstens volgende elementen omvat:

- deskstudie;
- consultatie en interviews van een aantal betrokken actoren en stakeholders (Vlaamse overheid, F.T.I, partners, ...);
- (media) impactmeting, complementair met de metingsresultaten die F.T.I zelf bijhoudt¹²;
- de zelfevaluatie bestaande uit een ex-post- en ex-anteluik;
- een systeemevaluatie.

6.3 PROCEDURE

////////////////////////////////////

6.3.1 Algemeen

De evaluatie zal uitgevoerd worden door een externe consultant. De externe consultant moet over voldoende kennis en inzicht beschikken met betrekking tot zowel beleidsevaluatie op zich, tot het onderwerp van de evaluatie zelf als tot de Vlaamse W&I-context en ruimere beleidscontext (federaal, Europees, internationaal). Het gaat dan niet enkel om de werking van F.T.I maar ook om voldoende inhoudelijke kennis over wetenschapscommunicatie.

De evaluatie zal begeleid worden door een stuurgroep waarin vertegenwoordigers van het Departement EWI (zowel de evaluatiecel van de afdeling Strategie en Coördinatie als de dossierbehandelaar voor F.T.I van de afdeling Onderzoek) zijn opgenomen. Verder wordt een vertegenwoordiger van de minister bevoegd voor het Wetenschaps- en Innovatiebeleid en een dossierbehandelaar van het STEM-beleid van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, beiden in de hoedanigheid van waarnemer, opgenomen in de stuurgroep.

De externe consultant wordt uitgenodigd deel te nemen aan de stuurgroep maar maakt er geen deel van uit.

¹² Zie art. 12 van het convenant omtrent KPI 7 en 8

De stuurgroep volgt het verloop van het evaluatieproces op, fungeert als klankbord en kan zo nodig bijsturen. De rapportering vindt plaats aan de leden van de stuurgroep die de kwaliteit van het geleverde werk bewaakt. Ten slotte ziet de stuurgroep erop toe dat de evaluatie door de externe consultant resulteert in concrete aanbevelingen die inpasbaar zijn in de regelgeving.

De dagelijkse opvolging van de uitvoering van de evaluatieopdracht gebeurt door de operationele werkgroep. Deze werkgroep staat ook in voor de voorbereiding van de stuurgroepvergaderingen. De operationele werkgroep is samengesteld uit de vertegenwoordigers van het Departement EWI, uit de evaluatiecel en de afdeling die F.T.I inhoudelijk opvolgt.

6.3.2 *Timing*

- Overleg met F.T.I i.v.m. algemene aanpak evaluatie en richtlijnen zelfevaluatie: 6 november 2017
- Aanbesteding evaluatieopdracht: afgerond tegen midden januari 2018
- Opstellen zelfevaluatie, ex-post en ex-antegedeelte, tegen 31 januari 2018
- Tussentijdse rapportering door de consultant aan de stuurgroep: medio april 2018
- Ontwerp van eindrapportering: begin juni 2018
- Definitief eindrapport: eind juni 2018
- Mededeling van de evaluatieresultaten aan de direct betrokkenen¹³ begin juli 2018
- Nazorggesprek: september 2018

6.3.3 *Op te leveren informatie*

- Tussentijdse rapportering
- Eindrapportering

¹³ Deze directe betrokkenen zijn: de stuurgroepleden, waaronder de inhoudelijke dossierbehandelaar en het kabinet en F.T.I als voorwerp van de evaluatie.

7 Communicatieaanpak over de uitvoering van de evaluatie

Op maandag 6 november vond een overlegmoment tussen EWI en F.T.I plaats. Tijdens dit overleg werd de algemene aanpak van evaluaties bij het Departement EWI toegelicht aan F.T.I en werd de richtlijn m.b.t. de zelfevaluatie overgemaakt. Daarnaast werden afspraken gemaakt m.b.t. de timing voor het opstellen van de zelfevaluatie. Een overzicht van de gemaakte afspraken is in dit document opgenomen. Tevens werd het plan van aanpak voor de evaluatie toegelicht en was er de mogelijkheid verder feedback te geven betreffende de voorgestelde timing en verwachte leverbaarheden van de evaluatie. Onderhavig plan werd verder aangepast aan de hand van dit overleg.

8 Uitvoering en procedureel verloop van de evaluatie

8.1 OVERHEIDSOPDRACHT

////////////////////////////////////

Zoals eerder vermeld wordt voor de evaluatie een beroep gedaan op een externe consultant. Deze consultant wordt aangesteld via een aanbestedingsprocedure. Het is de bedoeling betreffende procedure midden januari 2018 af te ronden. De afdeling Strategie en Coördinatie (ASC), met name de evaluatiecel, staat in voor het geheel van (de afhandeling van) de aanbestedingsprocedure. Dit omvat zowel het voortraject, de eigenlijke aanbestedingsprocedure als de opvolging van de uitvoering van de opdracht.

8.2 BESCHIKBARE DOCUMENTEN

////////////////////////////////////

Volgende informatie zal ter beschikking worden gesteld aan de consultant, hetzij als bijlage bij het bestek, hetzij op de relevante website, hetzij elektronisch op te vragen bij het departement:

- Voor het opstellen van de offerte:
 - het convenant tussen de Vlaamse Gemeenschap en F.T.I voor de periode 2014-2018;
 - Publieke documenten zoals:
 - het W&I-decreet
 - beleidsbrieven en beleidsnota's van de Vlaamse overheid
 - de beleidsplannen wetenschapscommunicatie
 - het STEM-actieplan
 - informatie over F.T.I en haar initiatieven via de website
 - het evaluatierapport van 2012
 - het rapport systeemevaluatie (van de actoren) Wetenschapscommunicatie, augustus 2017, IDEA Consult NV in opdracht van het Departement EWI (inclusief resultaten van de hieraan gekoppelde bevraging)
- Bij de plaatsing van de opdracht (of later):
 - jaarlijkse plannen en begrotingen
 - jaarlijkse rapportering en financiële verslaggeving
 - de door F.T.I opgestelde zelfevaluatie
 - verslagen van de bedrijfsrevisoren
 - (voorlopige) resultaten van het beknopt systemisch luik dat gekoppeld wordt aan de evaluatie van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades die momenteel wordt voorbereid (verwachte timing, eind maart 2018)
 - (voorlopige) resultaten van de omgevings- en netwerkanalyse van STEM-initiatieven die momenteel wordt voorbereid (verwachte timing, midden maart 2018)
 - (andere relevante documenten)

9 Communicatieaanpak over de resultaten van de evaluatie

Cf. de communicatiestrategie betreffende beleidsevaluaties (zie <http://www.ewi-vlaanderen.be/ewi/wat-doen-we/beleidsevaluatie>).

10 Afspraken na het overleg op 6 november 2017 met F.T.I

Onder dit luik worden de afspraken die werden gemaakt op het overleg tussen EWI en F.T.I beknopt samengevat.

- Er wordt afgesproken dat de deadline van 31 januari 2018 voor het opleveren van het ex-post- en het ex-antegedeelte van de zelfevaluatie wordt gehandhaafd . De financiële rapportering 2017 wordt uiterlijk eind februari 2018 nog bijkomend opgeleverd.
- Voor F.T.I is Patricia Verheyen de directe contactpersoon. Stephane Berghmans wordt steeds in cc vermeld.

Bijlage 1 Richtlijnen voor de zelfevaluatie

1 INLEIDING

////////////////////

De evaluatiepraktijk die het Departement EWI hanteert, voorziet standaard in het opstellen van een zelfevaluatie door “het voorwerp van de evaluatie”. De zelfevaluatie bestaat zowel uit een terugblik (ex-postluik van de zelfevaluatie) als een vooruitblik (ex-anteluid van de zelfevaluatie).

Deze evaluatiepraktijk is ook doorvertaald naar de evaluatiebepalingen in het convenant met F.T.I.

Omdat F.T.I., net als de meeste (te evalueren instellingen, jaarlijks omstandig rapporteert, is het de bedoeling om de zelfevaluatie op een zo hoog mogelijk aggregatieniveau te houden. Bij het opstellen van de gevraagde zelfevaluatie, kan - waar mogelijk en nuttig - altijd verwezen worden naar al bestaande documenten of beschikbare gegevens (uit jaarverslagen, op de website, andere rapportering, enz.). Het is niet de bedoeling dergelijke informatie te reproduceren.

De bedoeling van deze zelfevaluatie is om F.T.I toe te laten een ex-postreflectie t.a.v. de afgelopen periode (vanaf 2014 t/m 2018) op te stellen en op basis hiervan ook aantal krachtlijnen uit te zetten voor de toekomst (vooruitblik; vanaf 2019 tot 2023)

In grote lijnen wordt verwacht dat F.T.I en dit vertrekkende van zijn huidige situatie en specifieke rol de besteding van de ontvangen ondersteuning kritisch bekijkt, de relatie met de overhe(i)d(en) en zijn stakeholders/klanten/doelgroepen beoordeelt en duidt, de resultaten die de financiering door de overheid heeft opgeleverd meedeelt en ten slotte de aanbevelingen die F.T.I voor de toekomst heeft, meegeeft. Verder wordt van F.T.I ook een SWOT-analyse verwacht en dit zowel vanuit de eigen specifieke situatie als meer generiek (bv. t.a.v. andere stakeholders).

Daarnaast heeft het Departement EWI een lijst van een beperkt aantal vragen opgesteld die F.T.I **kan** hanteren om af te toetsen of de zelfevaluatie de verwachte elementen bevat. Concreet wordt verwacht dat een coherente reflectie en vooruitblik wordt opgesteld waarbij men onderstaande vragenlijst als **hulpmiddel** kan gebruiken. Het is in geen geval de bedoeling dat alle geformuleerde vragen worden beantwoord of dat uitsluitend deze vragen worden beantwoord, ze zijn enkel richtinggevend bedoeld om een idee te geven van wat er van de zelfevaluatie wordt verwacht.

2 EX-POSTLUIK VAN DE ZELFEVALUATIE

////////////////////////////////////

Bij het opstellen van de gevraagde zelfevaluatie, kan - waar mogelijk en nuttig - altijd verwezen worden naar al bestaande documenten of beschikbare gegevens (uit jaarverslagen, op de website, andere rapportering, enz.). Het is **niet** de bedoeling dergelijke informatie te reproduceren.

2.1 Resultaten vorige evaluatie

In dit deel wordt een reflectie verwacht op de vorige evaluatie en wat daaruit werd geleerd en ook geïmplementeerd. De conclusies en aanbevelingen uit de vorige evaluatie kunnen eventueel worden hernomen en aangeduid welke bruikbaar waren, welke niet en waarom.

2.2 (Aansluiting bij) het beleid en doelbereiking

In dit onderdeel wordt een toelichting verwacht bij de eigen strategie met betrekking tot de beschouwde periode en hoe deze is/was ingebed/afgestemd op de beleidsdoelstellingen. Daarnaast dient te worden ingegaan op de mate waarin de doelstellingen werden gerealiseerd en of en hoe werd bijgedragen tot de beleidsdoelstellingen. Ook de inzet van de beschikbare middelen dient hierbij aan bod te komen. Daarnaast dient bijzondere aandacht te gaan naar de bijsturing die het beleid inzake wetenschapscommunicatie en STEM-beleid heeft gekend na het aantreden van de huidige Vlaamse Regering.

- 1) Welke strategie voerde F.T.I met betrekking tot haar missie en doelstellingen? Welke rol spelen de middelen daarin die zowel door de Vlaamse overheid als door derde partijen ter beschikking werden gesteld? Werden in de beschouwde periode bepaalde prioriteiten gelegd en zo ja, welke en waarom? (Cf. strategische planning).

- 2) Hoe heeft deze gevoerde strategie rekening gehouden met de (recente) beleidsontwikkelingen en trends en welke specifieke strategische keuzes heeft F.T.I gemaakt of kan zij maken wat betreft de ter beschikking gestelde middelen, specifiek rekening houdend met deze context?
- 3) In welke mate werden de eigen doelstellingen gerealiseerd? In welke mate mag verwacht worden dat deze doelstellingen gerealiseerd zullen worden tegen het einde van het convenant (eind 2018)?
- 4) In welke mate sluiten de doelstellingen van F.T.I aan bij het huidige beleid inzake wetenschapscommunicatie- en het STEM-beleid?
- 5) In de loop van deze convenantsperiode is een nieuwe Vlaamse Regering aangetreden en werd het beleid met betrekking tot wetenschapscommunicatie bijgestuurd, en werden op een aantal vlakken andere accenten gelegd dan in het vorige beleidsplan Wetenschapscommunicatie.
 - In welke mate heeft deze beleidsverschuiving voor F.T.I een impact gehad op:
 - haar doelstellingen;
 - de operationalisering hiervan (bv. in termen van inzet van mensen en middelen);
 - eventuele andere zaken?
 - In welke mate draagt F.T.I bij tot de realisatie van het (huidige) beleid inzake wetenschapscommunicatie?
- 6) In welke mate draagt F.T.I bij tot de realisatie van het (huidige) beleid inzake wetenschapscommunicatie- en het STEM-beleid?

2.3 Organisatie en samenwerking

In dit luik wordt verwacht dat er aandacht wordt besteed aan de (interne) organisatie en de mogelijke verbeterpunten op dat vlak. Hierbij dient ook de (interne) opvolging van de prestaties (cf. ook systeem van KPI's) aan bod te komen en welke verbeterpunten zich daar mogelijk situeren. Ook over de samenwerking met andere actoren dient te worden gereflecteerd en aangegeven welke sterke punten, knelpunten of verbeterpunten er zich eventueel stellen en welke opportuniteiten en uitdagingen er worden gedetecteerd.

- 7) Welke verbeterpunten zijn er op het vlak van organisatie, zowel bij F.T.I als t.a.v. de Vlaamse overheid?
- 8) Op welke wijze kan de Vlaamse overheid de organisatie en het welslagen van de (werking van) F.T.I beter ondersteunen? Dit dient niet enkel te worden gezien in termen van financiële ondersteuning, maar ook wat betreft beleidsvoering, netwerking, enz.
- 9) Op welke wijze kan de Vlaamse overheid de organisatie en het welslagen van de (werking van) F.T.I beter opvolgen? Welke suggesties zijn er te maken, eventueel t.o.v. de indicatoren die momenteel gebruikt worden om een de prestaties te meten? Welke zijn eventuele tekortkomingen/voorstellen tot verbetering?
- 10) Welke invloed heeft het systeem van de prestatie-indicatoren op de organisatie en het welslagen van (de werking van) F.T.I?
- 11) Welke andere actoren (dan de Vlaamse overheid) spelen een rol bij de realisatie van (de werking van) F.T.I en in welke mate zijn de belangen van deze actoren te verenigen met die van F.T.I?
- 12) Hoe positioneert F.T.I haar activiteiten (op het vlak van Wetenschapscommunicatie en STEM) t.o.v. die van andere actoren? Zijn er kansen of opportuniteiten tot (onderlinge) samenwerking (geweest) en zo ja, worden die optimaal benut?
- 13) Welke samenwerkingsverbanden heeft F.T.I opgezet (in het beleidsveld Wetenschapscommunicatie, t.a.v. STEM en ruimer)?
- 14) Hoe verloopt de onderlinge samenwerking tussen F.T.I en andere actoren die actief zijn in het domein, met ander actoren die actief zijn rond wetenschapscommunicatie, rond STEM en ruimer?

2.4 Rol, positie en meerwaarde

In dit deel dienen zowel de rol als de positie van F.T.I aan bod te komen en dit in eerste instantie binnen het veld van actoren op het gebied van wetenschapscommunicatie, maar ook ruimer binnen het EWI-domein en in ieder geval ook in relatie tot het STEM-actieplan. Ook de additionaliteit en de meerwaarde die F.T.I voor zichzelf ziet, dient nader te worden toegelicht.

- 15) Welke specifieke rol speelt F.T.I in het economisch, wetenschaps- en innovatiebeleid van de Vlaamse overheid, en/of specifiek in het W.T.I.-beleid en meer bepaald in het wetenschapscommunicatiebeleid en t.a.v. het STEM-actieplan, en waarom? In welke mate betekent F.T.I een meerwaarde voor dit beleid en dit bekeken onder meer t.o.v. andere initiatieven en waarom?
- 16) Is F.T.I noodzakelijk voor het beleid en waarom? In welke mate vervult F.T.I een voor het beleid unieke rol in het EWI-domein en waarom?

- 17) In welke mate is de ondersteuning van de Vlaamse overheid noodzakelijk voor F.T.I en waarom? In welke mate is de ondersteuning van de Vlaamse overheid voor F.T.I een hefboom voor het verkrijgen van andere middelen of het realiseren van bepaalde doelstellingen?

2.5 Prestaties, resultaten en impact

Dit deel gaat in op de prestaties en resultaten die F.T.I kan voorleggen. Hierbij worden niet alleen de prestaties op de KPI's bedoeld, maar ruimer. In dit deel kan ook ingegaan worden op doel- en doelgroepenbereik, op de (externe) middelen die F.T.I heeft kunnen verwerven en op de gerealiseerde effecten en impact. Dit laatste kan zowel de onmiddellijk gerealiseerde impact (effect) bij de doelgroepen betreffen als de duurzame effecten en de effecten op langere termijn (impact).

Er dient ook nader te worden ingegaan op de sterkste/zwakste prestaties, resultaten en impact, de mogelijke redenen hiervoor en eventuele voorstellen voor verbetering/aanpassing.

- 18) Welke resultaten (bv. in termen van beleidsmatige, internationale, economische en maatschappelijke impact) heeft de investering van de Vlaamse overheid opgeleverd en dit zowel voor F.T.I zelf als ruimer bekeken in de periode vanaf 2014 en waarom? Zelfde vraag voor de middelen die F.T.I (eventueel) betrekken uit andere bronnen? Is er een hefboomeffect merkbaar (bv. t.o.v. het werven van externe fondsen)? Is er meer samenwerking op het terrein merkbaar?
- 19) Welke resultaten kan F.T.I voorleggen voor wat betreft de voorbije (convenants)periode en dit zowel wat betreft doel als doelgroepenbereik (regionale context)?
- 20) In welke mate heeft F.T.I zicht op de meerwaarde die deelname aan (de werking, activiteiten, enz. van) F.T.I heeft voor zij die hebben deelgenomen?
- 21) Welke effecten/impact heeft F.T.I bij de doelgroepen en eventueel bij anderen?
- 22) Wat zijn de sterke en zwakke punten van het initiatief (en waarom)?
- 23) Welke zijn de sterkste/zwakste prestaties (bv. met betrekking tot de prestatie-indicatoren maar ook ruimer en meer algemeen) die werden neergezet en waarom?

2.6 SWOT-analyse

In dit onderdeel wordt verwacht dat F.T.I zelf een SWOT opstelt die vervolgens ook kan aangewend worden bij de uitwerking van het ontwerp van strategische plan voor de komende periode.

- 24) Wat zijn volgens F.T.I de sterke/zwakke punten van zowel F.T.I zelf, haar activiteiten als het (eventueel) ingezette instrumentarium en waarom?
- 25) Welke aandachtspunten zijn er en welke verbeterpunten stelt F.T.I voor t.a.v. de huidige regelgeving (i.h.b. convenant, enz.) en waarom? Wat is het oordeel van F.T.I over de praktische modaliteiten van het convenant (bv. in termen van administratieve opvolging, rapportering, enz.)? Hierbij dient in het bijzonder ook aandacht besteed te worden aan enerzijds het beleid inzake wetenschapscommunicatie en anderzijds aan het STEM-actieplan.
- 26) Welke conclusies trekt F.T.I met betrekking tot de voorbije periode voor wat betreft de werking van F.T.I zelf, de ontplooiende activiteiten en het (eventueel) ingezette instrumentarium?
- 27) Andere suggesties/opmerkingen voor wat betreft de beschouwde periode?

3 EX-ANTELIJK VAN DE ZELFEVALUATIE

////////////////////////////////////

Op basis van het ex-postgedeelte van de zelfevaluatie en rekening houdend met de huidige beleidscontext enerzijds en de te verwachten evoluties in de beleidscontext anderzijds, is het de bedoeling dat de betrokken actor een ontwerp van beleidsplan opstelt voor de periode 2019-2023.

Het (ontwerp van) beleidsplan voor de periode 2019-2023 bevat minstens een missie, strategische doelstellingen, afstemming op beleidsdoelstellingen (Vlaams, internationaal), operationele doelstellingen (activiteiten), af te sluiten of bestaande samenwerkingsverbanden (o.a. met andere actoren in het veld), afstemming en synergie met andere actoren, (een voorstel van een set van) prestatie-indicatoren, ambitieuze inschatting van de te behalen resultaten voor de periode 2019-2023, enz. en dit telkens met een verantwoording voor de voorgestelde keuzes.

Het (ontwerp van) beleidsplan 2019-2023 dient minstens rekening te houden met een minimaal scenario (i.e. ongewijzigd beleid, wat overeenkomt met de bestendinging van de huidige financiële inbreng in termen van de toegekende subsidies.

Verder gaat het uit van de conclusies en aanbevelingen en de SWOT-analyse die werden opgesteld op basis van het ex-postluik van de zelfevaluatie.

- 28) Wat is de visie van F.T.I omtrent haar toekomstige missie, strategische uitgangspunten en doelstellingen.
- 29) Wat is de visie van F.T.I omtrent het huidige beleid op vlak van Economie, Wetenschap en Innovatie, en/of specifiek omtrent het W.T.I-beleid en in het bijzonder het beleid inzake wetenschapscommunicatie en het STEM-beleid. Welke rol kan F.T.I daarin zou kunnen spelen? Welke aanpassingen aan het beleid en de regelgeving zouden het beleid in het algemeen en de rol van F.T.I in het bijzonder ten goede kunnen komen en waarom?
- 30) Geef F.T.I's visie met betrekking tot het toekomstige beleid (ook specifiek rond wetenschapscommunicatie en t.a.v. het STEM-beleid) ter zake en dit rekening houdend met de gewijzigde/nieuwe beleidsopties. Welke zijn daarin de uitdagingen voor het beleid en welke rol dient/kan F.T.I daarin spelen?
- 31) Welke zijn de opportuniteiten/bedreigingen voor F.T.I en hoe kunnen deze worden benut/omgeschakeld?
- 32) Welke wijze van rapportering t.a.v. de Vlaamse overheid en welke opvolging en jaarlijkse beoordeling door de Vlaamse overheid ziet F.T.I als aangewezen? (Bijvoorbeeld in termen van prestatie-indicatoren, te behalen resultaten, financiële rapportering, enz.). Op welke wijze zou de doelbereiking en impact van F.T.I in de toekomst kunnen worden opgevolgd en waarom?
- 33) Welke samenwerkingsverbanden met actoren in het veld worden strategisch belangrijk geacht en zijn al in het vooruitzicht gesteld? Welke synergiën met andere actoren in het veld zijn al dan niet aangewezen?
- 34) Welke aanpassingen aan het convenant zouden de werking, taken en rol van F.T.I in het EWI-domein ten goede komen (en waarom)?
- 35) In welke mate zijn de middelen die nu ter beschikking staan aan F.T.I voldoende om de noden te lenigen? Waarom (niet)?
- 36) Welke aanbevelingen zou F.T.I kunnen geven wat betreft hun toekomstige inzet en dit zowel algemeen als wat betreft t.a.v. de beleidsdoelstellingen, de doelgroepen, de andere actoren, de overheid, enz.?
- 37) Zelfde vraag maar dan bekeken in functie van het STEM-actieplan.
- 38) Welke opportuniteiten bieden de regionale en andere (beleids)ontwikkelingen volgens F.T.I en waarom?
- 39) Welke uitdagingen stellen de regionale en andere (beleids)ontwikkelingen volgens F.T.I en waarom?
- 40) Andere suggesties en opmerkingen wat betreft de toekomst?